

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **T. K.**, zast. Mgr. Michalem Zahnášem, advokátem, se sídlem Olomouc, Třída Svobody 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 9. 2005, č. j. 58 Ca 10/2004 - 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 12. 2003, č. j. OSL 8939/03. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Komise statutárního města Olomouc pro projednávání přestupků ze dne 11. 11. 2003, č. j. R 655/2003, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), který měl spáchat tím, že dne 6. 3. 2003 kolem 13. hodiny bránil M. M. v odchodu z jeho soukromého pozemku v O. tak, že uzavřel bránu oplocení a držel ji. Za toto jednání bylo stěžovateli podle § 11 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona uloženo napomenutí a náhrada nákladů řízení.

V žalobě podané proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu žalobce zejména namítal, že ve svém jednání nespatřuje spáchání přestupku. Uvedl, že je vlastníkem pozemku (parcely č. 595/1), přičemž k tíži jeho pozemku a ve prospěch pozemku (parcely č. 595/2) bylo zřízeno věcné břemeno - právo jízdy a chůze, avšak pouze v hranicích vymezených geometrickým plánem, které v předmětném případě, pan M. (při odchodu z pozemku po kontrole stavu kulturních památek společně s pracovníky památkového úřadu)

nedodržel. Žalobce dovodil, že se při svém jednání choval jako vlastník, neboť chtěl zamezit pohybu neoprávněných osob na svém pozemku; odkázal na § 6 a § 126 občanského zákoníku. Uzavřel, že jednal v souladu se zákonem a navrhl zrušení napadených rozhodnutí.

Napadeným rozsudkem Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl. Soud zdůraznil, že každý vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnických práv neoprávněně zasahuje, avšak právní ochrana vlastnických práv je poskytována zásadně státem. Výjimečným prostředkem ochrany subjektivních občanských práv je výkon svépomocné ochrany dle § 6 občanského zákoníku, což však nebyl souzený případ, neboť předmětný spor může v právním státě rozhodovat jedině nezávislý soud. K tomuto krajský soud ve svém rozsudku dále uvedl, že soudní ochrana vlastnického práva má svůj obecný právní základ v § 4 občanského zákoníku, podle kterého „proti tomu, kdo právo ohrozí nebo poruší, se lze domáhat ochrany u toho orgánu, který je k tomu povolán“. Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem soud. S odkazem na právě uvedené pak krajský soud dovodil, že z hlediska posouzení, zda stěžovatel spáchal přestupek proti občanskému soužití je nepodstatné, zda pan M. - vlastník sousedního pozemku, který má právo chůze přes část pozemku parcely č. 595/1 - dodržel trasu věcného břemene, neboť předmětem posouzení bylo toliko, zda se stěžovatel dopustil hrubého jednání, kterým narušil občanské soužití. Soud pak přezkoumal postup správních orgánů a shledal, že správní orgány se správně zabývaly tím, zda byla naplněna skutková podstata § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a nepochybily, když dospěly k závěru, že jednání stěžovatele, tak, jak je popsáno ve výrokové části rozhodnutí správního orgánu I. stupně, je přestupkem ve smyslu výše citovaného ustanovení. Dále uvedl, že otázka fyzického napadení byla předmětem jiných řízení. Soud tedy neshledal nezákonnost napadených rozhodnutí a žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítá stížnostní důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, tedy nesprávné právní posouzení věci. Uvedl, že rozsudek krajského soudu nepřímou závazně určuje jeho povinnosti, a to strpět užívání jeho pozemku v rozporu se smlouvou o zřízení věcného břemene. Dále namítl, že krajský soud nezohlednil skutečnost, že stěžovatel se toliko bránil vstupu cizích osob na svůj pozemek. Rovněž tak uvedl, že je nepřípustné rozšiřovat oprávnění z věcného břemene, neboť stěžovatel by tak byl povinen umožnit průchod všem osobám a přes kteroukoliv část jeho pozemku, a nemůže se bránit dle § 6, resp. § 126 občanského zákoníku. Doplnil, že je sankcionován za to, že chrání předmět svého vlastnického práva a zavazován k tomu, aby takové jednání strpěl. Závěrem uvedl, že na základě Smlouvy o zúžení společného jmění manželů došlo k převedení pozemku do výlučného vlastnictví stěžovatele, který jej oplotil a zamezil tak zneužívání oprávnění z věcného břemene.

Navrhoval zrušení označeného rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že předmětem řízení bylo toliko zjištění, zda stěžovatel jednáním spočívajícím v tom, že uzavřel bránu oplocení a držel ji, naplnil skutkovou podstatu přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona. Dále uvedl, že v řízení bylo nepochybně zjištěno, že se stěžovatel uvedeného přestupku dopustil a byl proto uznán vinným. Stejně tak doplnil, že správní orgány se nemohou zabývat záležitostmi týkajícími se narušování vlastnických práv, protože tato kompetence náleží

výlučně soudu; výjimkou je pouze ochrana pokojného stavu podle § 5 občanského zákoníku, ta však může být poskytnuta výlučně na návrh. Shrnul, že v řízení o přestupku tak nebylo podstatné zjišťovat, zda pan M. jako vlastník sousedního pozemku dodržel trasu chůze přes pozemek stěžovatele vymezenou věcným břemenem či nikoliv. S odkazem na uvedené proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel a jeho manželka byli v době rozhodování správního orgánu vlastníky pozemku (parc. č. 595/1 v katastrálním území O.), který byl zatížen věcným břemenem chůze a jízdy ve prospěch jiného pozemku (parc. č. 595/2 v katastrálním území O.), jehož spoluvlastníky byli M. M., H. M., Ing. S. T. a M. T.. Označené věcné břemeno bylo zřízeno na základě smlouvy ze dne 10. 4. 1997 a specifikováno jako právo chůze a jízdy průjezdem domu (č.p. X) a pozemku (parc. č. 595/1, obě v katastrálním území O.); břemeno bylo zřízeno za účelem přístupu na parcelu č. 595/2.

Ze spisu dále vyplynulo, že shora označený M. M. - spoluvlastník označené parcely č. 595/2 - dne 6. 3. 2003 kolem 13 hodiny odcházel ze svého pozemku (společně se dvěma pracovníky Památkového úřadu O.), přičemž jim stěžovatel, který se nacházel na svém pozemku, sdělil, aby přes jeho pozemek procházeli pouze po vytýčené trase a zahradił jim odchod uzavřením brány oplocení mezi parcelami č. 595/1 a č. 595/2, a tuto bránu držel svým tělem. Pan M. se pokoušel překonat odpor stěžovatele a bránu otevřít, což vyústilo ve vzájemné slovní rozepře, nadávky a následně i fyzické napadení.

Komise statutárního města Olomouc pro projednávání přestupků z podnětu Policie ČR následně zahájila se stěžovatelem správní řízení. Rozhodnutím ze dne 11. 11. 2003, č. j. R 655/2003, po provedeném dokazování uznala stěžovatele vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona a uložila stěžovateli za toto jednání napomenutí a náhradu nákladů řízení. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 12. 2003, č. j. OSL 8939/03 zamítnuto. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, která byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 9. 2005, č. j. 58 Ca 10/2004 - 22, který je nyní předmětem přezkumu na základě podané kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvodem, který stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho primárním úkolem posoudit, zda byly prokázány důvody, vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel za tento důvod označil důvod vymezený pod písm. a) § 103 odst. 1 s. ř. s., tedy nesprávné právní posouzení právní otázky soudem, je třeba se vyjádřit k dopadu významu tohoto důvodu.

Nejvyšší správní soud především obecně poznamenává, že nesprávné posouzení právní otázky může spočívat buď v tom, že soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že mezi stranami je nesporné, že došlo ke shora popisovanému jednání a Nejvyšší správní soud se proto již podrobně nezabývá skutkovým posouzením věci, přičemž nad rámec právě uvedeného poznamenává, že po posouzení souzené věci se zcela ztotožňuje se skutkovými závěry učiněnými správními orgány, či skutkovou rekapitulací provedenou v rozsudku soudem, neboť zcela odpovídá obsahu spisu.

Nejvyšší správní soud proto posuzoval věc toliko po právní stránce, a to s ohledem na namítaný důvod a v kasační stížnosti tvrzené skutečnosti.

Primárně je třeba uvést, že úkolem správního soudnictví je poskytovat ochranu toliko tzv. veřejným subjektivním právům. Soudní řád správní přitom (správním) soudům dává pravomoc rozhodovat mj. o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy. Za takové rozhodnutí se považuje tvrzené zkrácení práv stěžovatele (žalobce) úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, myšleno práva veřejná subjektivní. Soudní řád správní tak nedává soudům pravomoc rozhodovat o „právech soukromých“, typicky o právech souvisejících s vlastnictvím, osobním statutem, apod.

V souzené věci je předmětem řízení rozhodnutí, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití, tedy rozhodnutí o veřejných subjektivních právech. Takovým rozhodnutím přitom nebyly, a ostatně ani nemohly být, založeny, změněny, zrušeny či závazně určeny práva nebo povinnosti vztahující se k vlastnictví pozemku, jakož ani práva nebo povinnosti související s věcným břemenem, neboť takovou pravomoc správní orgán v tomto řízení nemá.

Předmětem daného rozhodnutí tak bylo toliko posouzení, zda uvedené jednání naplňovalo znaky jednání proti občanskému soužití, a to bez ohledu na místo takového jednání či jeho důvod, který by mohl spočívat ve vlastnických sporech, sporech o práva k pozemkům apod. Toto jednání, jak vyplynulo ze správního spisu, oba správní orgány správně posoudily, když vzaly v potaz rozhodující právní i faktické skutečnosti, přičemž i krajský soud následně správně posoudil, že skutkový stav byl žalovanými správními orgány zjištěn tak, jak odpovídalo skutečnosti, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Ostatně o tom není dle obsahu

podané kasační stížnosti ani sporu. Stěžovatel v kasační stížnosti totiž ani neuváděl, že by k uvedenému jednání nedošlo. V kasační stížnosti stěžovatel „toliko“ tvrdí, že rozsudek krajského soudu nepřímou závazně určuje jeho povinnosti, a to strpět užívání jeho pozemku v rozporu se smlouvou o zřízení věcného břemene. S tímto tvrzením Nejvyšší správní soud s odkazem na výše uvedené nemůže souhlasit. Jak bylo uvedeno, rozsudek krajského soudu neurčuje, a ani rozhodnutí správních orgánů neurčovala, práva či povinnosti stěžovatele či jiných osob ve vztahu k označenému pozemku či věcnému břemenu, neboť předmětem posouzení mohlo být a také bylo pouze to, zda jednání stěžovatele naplňovalo znaky přestupku proti občanskému soužití.

Je třeba dodat, že závazně určit práva a povinnosti, o nichž stěžovatel hovoří v kasační stížnosti, by bylo možné pouze rozsudkem, vydaným v řízení podle občanského soudního řádu a nikoliv (jak bylo ostatně již výše naznačeno) podle soudního řádu správního, tj. ve správním soudnictví, které posuzuje toliko tzv. veřejná subjektivní práva. Ani v této námitce tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit. Smyslem správního soudnictví je přezkoumat zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy, tj. v souzené věci zákonnost rozhodnutí přestupkové komise a krajského úřadu, které posuzovaly přestupkové jednání stěžovatele, a nikoliv jeho vlastnické právo či práva a povinnosti s ním spojené.

Obdobně je třeba reagovat i na námitky, že krajský soud nezohlednil skutečnost, že stěžovatel se bránil vstupu cizích osob na svůj pozemek, je nepřipustné rozšiřovat oprávnění z věcného břemene, nemůže se bránit dle § 6, resp. § 126 občanského zákoníku, resp. je sankcionován za to, že chrání předmět svého vlastnického práva a zavazován k tomu, aby takové jednání strpěl. Nejvyšší správní soud dodává, že jak vyplývá z výše uvedeného, krajský soud vůbec nemohl posuzovat a proto také zcela správně neposuzoval, zda další osoby mohou vstupovat na jakoukoliv část pozemku, atd.. Úkolem správního soudu je, jak již bylo uvedeno, toliko posoudit zda správní rozhodnutí o přestupku bylo vydáno v souladu se zákonem, což také soud učinil. Krajský soud přitom nijak nerozšířil oprávnění vyplývající z věcného břemene, jak tvrdil stěžovatel, pouze konstatoval, že z hlediska posouzení, zda občan spáchal přestupek proti občanskému soužití podle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona je nepodstatné, zda byla dodržena trasa věcného břemene a zabýval se toliko tím, zda se stěžovatel dopustil hrubého jednání, kterým narušil občanské soužití. Jednání stěžovatele přitom ve světle rozhodnutí správních orgánů řádně přezkoumal a shledal, že správní orgány se správně zabývaly tím, zda byla naplněna skutková podstata § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a nepochybily, když dospěly k závěru, že jednání stěžovatele, tak, jak je popsáno ve výrokové části rozhodnutí správního orgánu I. stupně, je přestupkem ve smyslu výše citovaného ustanovení.

Se všemi výše uvedenými závěry Krajského soudu v Ostravě Nejvyšší správní soud souhlasí a odkazuje na ně.

Konečně ani na základě posledního tvrzení stěžovatele - uváděl, že na základě Smlouvy o zúžení společného jmění manželů došlo k převedení pozemku do výlučného vlastnictví stěžovatele, který jej oplotil a zamezil tak zneužívání oprávnění z věcného břemene – neshledal Nejvyšší správní soud naplnění tvrzeného stížnostního důvodu. Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného a právě pro jeho podporu uvádí, že ani toto jednání stěžovatele není správní soud oprávněn hodnotit. Jeho úkolem by bylo toliko posoudit, zda případné jednání orgánu veřejné správy, které by na takové jednání stěžovatele reagovalo, by bylo v souladu se zákonem.

Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že se neztotožnil s námitkami stěžovatele a zcela odkazuje na závěry učiněné soudem, potažmo pak žalovanými správními orgány.

Nejvyšší správní soud neshledal namítaný stížností důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl tak k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Účastníkům nebyla přiznána v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. a ve spojení s § 120 s. ř. s. náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a stěžovatel neměl v řízení úspěch.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu